

Szakmai követelmények

Általános követelmények

Mindkét tanulmány kidolgozásának fő szempontja, hogy az adott tudományos szakterületen miként lehet a hosszú távú fenntarthatóság szempontjából definiálni az alapkérdéseket, „nemzeti sorskérdéseket” (milyen fenntarthatatlan állapotokat, folyamatokat látunk, milyen hajtóerők vezettek ehhez az állapothoz?), ezen alapkérdésekre az eddigi hazai, vagy hazai szempontból releváns nemzetközi kutatások milyen válasz-alternatívákat fogalmaztak meg.

Demográfiai jövőkép

Magyarország demográfiai jövőjét meghatározó tényezők alakulásának áttekintése és értékelése a fenntarthatóság szempontjából.

Magyarország demográfiai jövőjét három komponens – a születések, a halandóság, és a vándorlás – egymáshoz csak sok szálon, ámde alapvetően áttekintően kapcsolódó tendenciái alakítják. Más alapvető népesedési folyamatok egyrészt a fenti komponensek alakulásában játszanak meghatározó szerepet. Ilyenek például, a párkapcsolati folyamatok (összeköltözés, házasság, válás, újra-összeköltözés), az etnikai relációk. Megint mások pedig a három alapvető demográfiai tényező alakulásának „következményként” értelmezhetőek (pl. öregedés, egyszülős családok, mozaikcsaládok).

Egy a demográfiai jövőket kutató stratégiai kutatásban a fenti folyamatokkal önmagukban, és egymásra hatásukat is foglalkozni kell. A kutatás feladata, hogy tisztázza az egyes területeken megragadható kulcsfolyamatokat, hogy elemezze és értelmezze milyen mechanizmusok alakítják a jelen folyamatait, eseményeit és a jövőben várható tendenciákat.

A kutatás ezen fázisában elsődleges szempont a meglévő ismeretek rendezése, az alapvető folyamatok bemutatása, és azoknak a kulcseményeknek, és lehetséges fordulópontoknak az azonosítása, amely a népesség jövőbeli alakulására hatással lesznek. Az áttekintésnek ki kell terjednie,

- a) a termékenység alakulására,
- b) a párkapcsolatok formaváltozására (élettársi kapcsolatok, házasság, válás, szétköltözés),
- c) a családszerkezet változására,
- d) a halandóság alapvető tendenciáira,
- e) a belső vándorlás folyamatira, a külső vándorlás mechanizmusaira,
- f) az öregedésre,
- g) a népesség etnikai, és más társadalmi jogyek szerinti összetételére.